

Sygn. akt IV CZ 99/06

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Tadeusz Żyznowski

w sprawie z powództwa L. J. i E. G. - następców prawnych

P. D.

przeciwko J. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 stycznia 2007 r.,

zażalenia powódek

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 30 sierpnia 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódek L. J. i E. G. od wyroku tego Sądu z dnia 5 maja 2006 r. Sąd Apelacyjny stwierdził, że ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wynosi 69.416 złotych, a zatem jest niższa niż 75.000 zł, to skarga kasacyjna, jako wniesiona w sprawie gospodarczej, jest niedopuszczalna (art. 398² § 1 k.p.c.).

W zażaleniu na wymienione postanowienie powódki zarzuciły naruszenie art. 398² § 1, art. 398⁶ § 2, art. 479¹ § 1 i art. 201 § 1 k.p.c. Podniosły, że sprawa z chwilą wstąpienia do postępowania powódek w miejsce zmarłego w dniu 14 lipca 2004 r. powoda Pawła Drozda utraciła charakter sprawy gospodarczej, gdyż powódki nie prowadzą działalności gospodarczej. Wniosły o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398² § 1 k.p.c. stanowiący, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach gospodarczych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 75 000 zł, nie określa jakie sprawy są w rozumieniu tego przepisu sprawami gospodarczymi. Kodeks postępowania cywilnego zawiera definicję spraw gospodarczych w § 1 art. 479¹, a ponadto zalicza do spraw gospodarczych sprawy wymienione w § 2 tego artykułu. Przepisy tego artykułu zostały jednakże sformułowane – co wyraźnie wynika z ich treści – tylko na użytek działu IVa tytułu VII księgi pierwszej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego, regulującego postępowanie odrębne w sprawach gospodarczych. Ogólną definicję spraw gospodarczych zawiera natomiast art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz. U. Nr 33, poz. 175 ze zm.; dalej - „ustawa z dnia 24 maja 1989 r.”). Ta więc definicja sprawy gospodarczej (nie odbiegająca zasadniczo od definicji z art. 479¹ § 1 k.p.c.), uzupełniona o sprawy wymienione w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 1989 r.,

jest więc miarodajna dla ustalenia, jakie sprawy są sprawami gospodarczymi w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c.

Sprawa, w której złożone zostało rozpoznawane zażalenie, w chwili wniesienia pozwu była niewątpliwie sprawą odpowiadającą definicji sprawy gospodarczej z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. Według definicji tej sprawami gospodarczymi są bowiem sprawy, które spełniają łącznie następujące kryteria: 1) są to sprawy ze stosunków cywilnych, 2) sprawy między przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na zasadach określonych w odrębnych przepisach i 3) sprawy w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorców.

Według zapatrywania wyrażonego w piśmiennictwie prawniczym, odpadnięcie w toku rozpoznawania sprawy którejkolwiek z przesłanek kwalifikujących ją jako sprawę gospodarczą, odbiera jej charakter takiej sprawy. Według tego zapatrywania brak następczy pozbawiający sprawę jej gospodarczego charakteru, może zatem być spowodowany utratą przez jedną lub obie strony statusu przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą określoną w odrębnych przepisach. Poglądu tego nie można jednakże odnieść do sytuacji, gdy do procesu, w miejsce zmarłej strony będącej przedsiębiorcą, wstępuje jej ogólny następca prawny (spadkobierca). Spadkobierca przedsiębiorcy wstępując do procesu wstępuje bowiem w sytuację procesową ukształtowaną uprzednim udziałem w procesie swego poprzednika prawnego i wstępuje we wszystkie jego prawa i obowiązki procesowe. W szczególności sam fakt, że spadkobierca przedsiębiorcy, który wstępuje do procesu w jego miejsce, nie jest przedsiębiorcą, nie powoduje więc że sprawa, która toczyła się jako sprawa gospodarcza, traci taki charakter.

Należy zauważyć, że obecnie ustawodawca uznaje za zasadę prowadzenie sprawy według przepisów o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych (art. 479¹ - art. 479⁷⁸ k.p.c.) nawet wówczas, gdy strona będąca przedsiębiorcą zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej nie tylko po wytoczeniu powództwa w sprawie, ale nawet po powstaniu stosunku cywilnoprawnego, który był podstawą wytoczenia powództwa (art. 479¹ § 1 k.p.c. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy – Kodeks

postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 235, poz. 1699). Wskazuje to, że i wykładnia art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. nie powinna prowadzić do rozumienia tego przepisu w ten sposób, że sprawa nie traci charakteru sprawy gospodarczej, jeżeli po jej wytoczeniu strona będąca przedsiębiorcą utraci status przedsiębiorcy lub gdy w jej miejsce jako ogólny następca prawny wstąpi osoba nie będąca przedsiębiorcą.

Z przytoczonych względów, uznając zażalenie za niezasadne, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., postanowił jak w sentencji.